SORTLAND KOMMUNE
Kontrollutvalget

Sak nr: 48/22
Saksbehandler: Tage Karlsen
Møtedato: 14.12.2022

RAPPORT – EIERSKAPSKONTROLL RENO-VEST IKS

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rår kommunestyret til å treffe følgende vedtak:

1. Kommunestyret viser til rapporten *«Eierskapskontroll Reno-Vest IKS»* av 16.11.2022 fra KomRev Nord.

2. Kommunestyret registrerer at rapporten konkluderer med at «*Sortland kommune i stor grad fører kontroll med sine eierinteresser i Reno-Vest IKS. Kommunens eierinteresser i stor grad utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse».*

   Kommunestyret registrerer at rapporten påpeker noen forbedringspunkter.

3. Kommunestyret ber sin eierrepresentant om å sørge for at revisors anbefalinger i rapportens pkt. 3.6 følges opp og at det gis en punktvis tilbakerapportering til kontrollutvalget om de tiltak som er truffet. Slik tilbakemelding bes gitt innen 1. april 2023.

Saken gjelder:

Behandling av rapport fra eierskapskontroll og tilretteleggelse av saken for behandling i kommunestyret

Vedlegg til saken:

Rapport «Eierskapskontroll Reno-Vest IKS». KomRev NORD, 16.11.2022

Saksutredning:

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget bestilte eierskapskontroll rettet mot Sortland kommunes eierskapsutøvelse i Reno-Vest IKS i møte 2.3.2022 (sak 7/2022). Bestillingen var i samsvar med plan for eierskapskontroll, vedtatt av kommunestyret i sak 86/20.

Rapport er avgitt av KomRev NORD 16.11.2022.

Hovedproblemstillingene som skulle besvares i eierskapskontrollen var følgende:

1. **Fører Sortland kommune kontroll med sine eierinteresser i Reno-Vest IKS?**

2. **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

Rapporten er detaljert og sekretariatet viser til rapporten for de enkelte krav (vurderingskriterier) som er utledet og de nærmere vurderinger som revisor har gjort opp mot disse.

2. VURDERINGSKRITERIER OG REVISORS VURDERINGER

Revisor vurderingskriterier er valgt fra lov om interkommunale selskaper, kommuneloven, KS' anbefalinger om eierskap selskapsledelse og kontroll samt Sortland kommunes eierskapsmelding. Prinsipielt er det den forskjellen mellom kriteriene at lovbestemmelser som utgangspunkt er juridisk bindende. Anbefalinger er ikke forpliktende. Kommunens eierskapsmelding er interne bestemmelser som kan være bindende for kommunens aktører, men som ikke forplikter kommunen selv vis a vis andre aktører.

Revisor har i oversikt (rapportens s. 29 flg.) gitt en oversikt over de enkelte vurderingskriterier og hvilke som vurderes som oppfylt:

«I det følgende lister vi opp våre vurderinger opp mot de kriteriene som vi har vurdert oppfyllelsen av i denne eierskapskontrollen:

*Følgende kriterier fra lov har vi vurdert som **oppfylt**:*

- *IKS-loven § 4 om selskapsavtale*
- *Kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding*
- *IKS-loven § 6 om at kommunestyret velger selv sine representanter*

*Følgende kriterier fra lov har vi vurdert som **ikke fullt ut oppfylt**:*

- *IKS-loven § 8 om innkallingsfrist til representantskapsmøtet*

*Av KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll har vi vurdert at følgende er **oppfylt**:*

- *Nr. 1 om valg av selskapsform ut fra formål og behov*
- *Nr. 2 om å skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private*
- *Nr. 5 om jevnlig utarbeidelse og revidering av avtalene som regulerer styringen av selskapet*
- *Nr. 6 om jevnlig gjennomføring av eiermøter*
- *Nr. 7 om at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter*
- *Nr. 8 om at innkallingsfrist til representantskapet er inntatt i selskapsavtalen*
- *Nr. 9 om å sørge for god sammensetning og kompetanse i styret*
- *Nr. 11 om å sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styrene*
- *Nr. 12 om å lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styrene*
- *Nr. 13 om at styremedlemmer i morselskapet ikke bør sitte i styrene i datterselskapene*
- *Nr. 14 om oppnevnelse av varamedlemmer til styret*

- *Nr. 15 om faste rutiner for å håndterere habilitetskonflikter og at ordfører og kommunedirektør ikke bør sitte i styret*
- *Nr. 19 om etiske retningslinjer*

*Anbefalinger som er **ikke oppfylt** eller er **ikke fullt ut er oppfylt** er:*

- *Nr. 3 om kompetanseutvikling til folkevalgte tidlig i perioden*
- *Nr. 4 om at kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden for selskapet*
- *Nr. 10 om at bruk av valgkomité bør fastsettes i vedtektene*
- *Nr. 17 om registrering av styreverv i KS sitt styrevervregister»*

I rapporten gis utdypende kommentarer vedrørende de kriterier som ikke vurderes som oppfylt:

*«Kommunestyret forelegges ikke egen årlig rapport om tilstanden til Reno-Vest IKS. Det er sammenfallende opplysninger fra selskapet og eierrepresentant om informasjonsflyten fra selskapet til Sortland kommune som eier. Informasjonen går til representantskapet hvor kommunen er representert med politiske leder og det går også informasjon til kommunens administrasjon. Revisor oppfatter at Sortland kommune får informasjon fra og om selskapet. Vi kan ikke finne informasjon om særskilt rapportering til kommunestyret slik som KS sin anbefaling nr. 4 direkte gjelder. Vi anser langt på vei at Sortland kommune ivaretar hensikten med anbefalingen gjennom å ha bestemt rapporteringsrutiner til eierne herunder at det avholdes eiermøter jevnlig og det er ordfører som møter i representantskapet. Imidlertid kommer vi til at KS sin anbefaling nr. 4 må anses som **ikke fullt ut oppfylt** da det ikke sikres slik statusrapport til kommunestyret slik anbefalingen gir anvisning om.*

*Etter revisors vurdering er KS sin anbefaling nr. 3 om kompetanseutvikling til folkevalgte tidlig i perioden **ikke oppfylt**. Revisor bemerker imidlertid at sentrale styringsdokumenter for Reno-Vest IKS og eierne inneholder beskrivelser av gjeldende rammer for styring av virksomhet utenfor kommunens egen organisasjon. Det fremkommer i eieravtalen på hvilken måte kommunen har anledning til å styre/påvirke i selskapet. Revisor har imidlertid ikke informasjon som tilsier at eieravtalen er forelagt kommunestyret.*

(…)

*Som følge av at selskapsavtalen inneholder bestemmelser om innkallingsfrist til representantskapet er revisors vurdering at KS sin anbefaling nr. 8 er **oppfylt**. Revisors vurdering er at IKS-loven §§ 18 og 20 om at representantskapet behandler budsjett og økonomiplan er **oppfylt**. IKS-lovens krav om at representantskapets leder innkaller til representantskapets møter er ivaretatt. Kravet om at innkalling skal inneholde saksliste er også ivaretatt. Vår gjennomgang av innkallinger viser for de tilfellene vi fant dato for innkalling, at innkallingen ikke er datert fire uker før møtedato. Revisors samlede vurdering er på bakgrunn av dette at IKS-loven § 8 **ikke fullt ut er oppfylt**. Selskapsavtalens bestemmelse om innkallingsfrist er derfor ikke oppfylt.*

(…)

I Sortland kommunes eierskapsmelding fra 2021 står det at alle som påtar seg styreverv i selskaper skal selv registrere vervene i styrevervregisteret.

Styret i Reno-Vest IKS har i egenerklæringsskjema svart nei på revisors spørsmål om styret har registrert seg i registeret. Revisor har gjort søk i registeret og finner at «Reno-Vest IKS» er registrert. Flere av styrets medlemmer, varamedlemmer og administrerende direktør kommer opp med aktuell tilknytning til selskapet. Det er imidlertid ikke alle nåværende styremedlemmer som er registrert med vervet i Reno-Vest IKS.

*Revisors vurdering er at KS sin anbefaling nr. 17 om registrering i styrevervregisteret **i liten grad** er **oppfylt**.»*

3. REVISORS KONKLUSJON

Revisors samlede **k**onklusjon fremsettes i rapportens pkt. 3.6 s. 29):

«Revisors konklusjon er at Sortland kommune i stor grad fører kontroll med sine eierinteresser i Reno-Vest IKS. Kommunens eierinteresser i stor grad utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.»

4. REVISORS ANBEFALINGER

Revisor har gitt sine anbefalinger i rapportens kapittel 5:

«På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Sortland kommune å vurdere tiltak for å sikre oppfyllelse av anbefalingene fra KS som vi har vurdert som ikke fullt ut oppfylt, herunder

- *Nr. 3 om kompetanseutvikling til folkevalgte tidlig i perioden*
- *Nr. 4 om at kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden for selskapet*
- *Nr. 10 om at bruk av valgkomité bør fastsettes i vedtektene*
- *Nr. 17 om registrering av styreverv i KS sitt styrevervregister»*

5. SEKRETARIATETS VURDERING

Etter sekretariatets syn er rapporten god og grundig og besvarer den bestilling som ble gjort av kontrollutvalget.

Rapporten er en god rapport for Sortland kommune. Den viser at kommunen ivaretar sitt eierskap på en god og planmessig måte. De få forbedringspunktene som er påpekt i rapporten bør være relativt enkle å følge opp. De indikerer ingen grunnleggende mangler ved kommunens utøvelse av eierskapet.

Forslag til vedtak er basert på det ovenstående.

Sortland, 7.12.2022

Tage Karlsen
Seniorrådgiver